

ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 4/1

3 փետրվարի 2015 թ.

Քննարկվեց «Ամառան» ՍՊԸ-ի 13.01.2015 թ-ի դիմումով բերված գանգատը ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 10.12.2014 թ-ի թիվ 6104333 ակտի դեմ:

«Ամառան» ՍՊԸ-ի գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ Ֆինանսների նախարարության Արաբկիրի ՀՏ 10.12.2014թ. թիվ 6104333 ստուգման արդյունքների ամփոփման մասին ակտը (այսուհետ նաև Ակտ) կայացվել է օրենքի պահանջների խախտմանը, դրանում մատնանշված փաստերը չեն համապատասխանում իրականությանը, իսկ ակտն էլ հանդիսանում է անվավեր վարչական ակտ հետևյալ պատճառաբանությամբ:

«Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի խախտման վերաբերյալ.

Ընկերությունում հաշվառված և տեղակայված ՀԴՄ չունենալը պայմանավորված է նրանով, որ «Ամառան» ՍՊԸ տարածքում չի կատարվում ոչ մի կանխիկ առևտուր և սպասարկում: Բոլոր գործարքները կատարվում են միմիայն բանկային փոխանցումների միջոցով, ինչի մասին համապատասխան հարկային տեսչությունը ծանուցվել է Ընկերության կողմից գործունեություն ծավալելու առաջին իսկ օրից:

«Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներից ակնհայտ է, որ դրա գործողությունը և ՀԴՄ կիրառելու պարտադիր պահանջը տարածվում է միայն մանրածախ վաճառք իրականացնելիս կամ բնակչությանը ծառայություններ մատուցելիս կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով իրականացվող դրամական հաշվարկների, մինչդեռ Ընկերությունը իր գործունեությունն իրականացնում է անկանխիկ, ուստի չի հանդիսանում վերը նշված հոդվածի պահանջը խախտելու համար պատշաճ սուբյեկտ:

Ավելին, Ակտի հիմքում դրված 13.11.2014թ. թիվ 6203926 արձանագրությունը, որով իբրև արձանագրվել է տվյալ իրավախախտումը, կազմվել է հարկային մարմնի աշխատակիցների ոչ իրավաչափ գործողությունների արդյունքում, ուստի չի կարող վերաբերել և թույլատրելի ապացույց հանդիսանալ վարչական ակտի կայացման համար:

Այսպես, 29.10.2014թ-ի թիվ 6203926 հանձնարարագրի համաձայն Ընկերությունում պետք է անցկացվեր ուսումնասիրություն՝ հսկիչ գնում: Հսկիչ գնման արդյունքում հարկային տեսուչների կողմից կազմվել է հարկային մարմնի կողմից սահմանված ձևով արձանագրություն, որի համաձայն 13.11.2014թ. կատարված ուսումնասիրության շրջանակում ոմն Գագիկ Սիմոնյանին, ում տեսուչները համարել են Ընկերության աշխատակից, կանխիկ տրվել է 200\$ (հարկայինի աշխատակից Վահե Թովմասյանի կողմից), որը չի մուտքագրվել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի դրամադրվել, քանի որ հաշվառված և տեղակայված չէր ՀԴՄ, իսկ հետագայում իբր Անժելա Բաղդասարյանի խնդրանքով և իբր վերջինիս

ներկայությամբ նա հետ է վերադարձրել նշված գումարը հարկային տեսչության աշխատակիցներին:

Նշենք, որ տնօրեն Անժելա Բաղդասարյանը հարկային տեսուչների կողմից նշված ժամանակահատվածում չի գտնվել ընկերության տարածքում, քանի որ 12:30-ից մինչև 14:00 գտնվել է Նյումեդ հիվանդանոցում, որտեղ անցել է գնում:

13.11.2014թ. կատարվածի վերաբերյալ տնօրեն Ա. Բաղդասարյանը տեղեկացել է իր աշխատակիցներից Տիգրան Ղազարյանից և Կարեն Ավագյանից, և պարզել, որ 13.11.14թ. ժամը 13:00-ից 14:00 ընկած սահմաններում, երբ Տիգրան Ղազարյանը բացատրելիս է եղել հաճախորդներին ապառիկի ձևակերպման պահանջները, գրասենյակ է մտել մի հաճախորդ և հարցրել, թե գազի տեղադրման համար ում հետ կարող է ճշտել գները: Տիգրան Ղազարյանը ասել է, որ գնացուցակը փակցված է: Հաճախորդը, որը հետագայում պարզվել է, որ հարկայինի աշխատակից Վահե Թովմասյանն է, Տիգրան Ղազարյանի հետ չի պայմանավորվել գազաբալոնային սարքի տեղադրման և դրա գների վերաբերյալ, այլ իրենից խնդրել է այցեքարտը, որի վրա նշված է եղել «Տիգրան» անունը և հեռախոսահամարները, խոստացել է զանգել հաջորդ օրը և հեռացել է գրասենյակից: Աշխատակից Կարեն Ավագյանը նույնպես ասել է, որ տվյալ անձը Վահե Թովմասյանը, հարցրել է իրեն, թե վաղը ժամը քանիսին է հարմար, որպեսզի գա և տեղադրի գազասարքավորումը: Կարենի այն պատասխանին, թե ազատ է ժամը 1-ից, Վահե Թովմասյանն ասել է, որ կգա ժամը 3-ին ու հեռացել է ավտոսպասարկման կետից:

Գազիկ Սիմոնյանի մասին հարկայինի աշխատակիցների նկարագրածը տեղի չի ունեցել «Ամառան» ՍՊԸ-ի տարածքում՝ ոչ գրասենյակում և ոչ ավտոսպասարկման կետում: Իսկ միջադեպի համար, որը տեղի է ունեցել «Ամառան» ՍՊԸ-ի տարածքից դուրս և ոչ ընկերության աշխատակիցների հետ, ընկերության տնօրենը չի կրում որևէ պատասխանատվություն: Գազիկ Սիմոնյանը նույնիսկ չի հանդիսանում «Ամառան» ՍՊԸ-ի աշխատակից, ուստի Ընկերության աշխատակիցների կողմից կանխիկ դրամ չի ստացվել:

Վերոգրյալի մասին վկայում են նաև աշխատողներ Տիգրան Ղազարյանը և Կարեն Ավագյանն իրենց կողմից տրված գրավոր հայտարարությամբ:

Փաստորեն, 13.11.2014թ-ի թիվ 6203926 արձանագրության մեջ շարադրված են իրականությանը չհամապատասխանող փաստեր, որոնք բազմիցս հերքվել են տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից: Ավելին, 13.11.2014թ-ի թիվ 6203926 արձանագրությունը նույնիսկ ստորագրված չէ Ընկերության տնօրենի կողմից: Հատկանշական է նաև, որ հսկիչ գնումը, որի արդյունքում կազմվել է վերը նշված արձանագրությունը, իրականացվել է օրենքի խախտմամբ տրված հանձնարարագրի հիման վրա, հիմք՝ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածով սահմանված կարգի 1.3 և 1.4 կետերի դրույթները:

ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջների խախտման վերաբերյալ.

«Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրավոր չձևակերպելու փաստը լիազոր մարմնի կողմից արձանագրվում է ՀՀ կառավարության սահմանած կարգով, որը հաստատված է ՀՀ կառավարության 2013 թ-ի հուլիսի 25-ի թիվ 1259-Ն որոշման թիվ 1 հավելվածով (այսուհետ նաև Կարգ):

Այսպես, Կարգի 4-րդ կետով սահմանված են աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրավոր չձևակերպելու փաստն արձանագրելու համար ստուգում իրականացնող անձանց իրականացվելիք քայլերը: Մինչդեռ, հարկային տեսուչների կողմից որևէ գործողություն չի իրականացվել, ավելին, 18.11.2014թ-ի թիվ 6104333 հանձնարարականի հիման վրա ընդհանրապես ստուգում չի իրականացվել և Կարգում նշված արձանագրությունը չի կազմվել:

Փաստորեն, հարկային տեսուչների կողմից չեն իրականացվել օրենքով իրենց վրա դրված պարտականությունները, ինչի արդյունքում առանց որևէ ապացույցի կայացվել է անհիմն և չպատճառաբանված վարչական ակտ:

Հատկանշական է նաև, որ Ակտում տվյալ իրավախախտման վերաբերյալ նշում կատարելուց հիշատակվել է նաև 13.11.2014թ-ի թիվ 6203926 արձանագրությունը, որում սակայն չի արձանագրվել ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի խախտում, և չէր էլ կարող արձանագրվել, քանի որ.

1) տվյալ իրավախախտման փաստն արձանագրելու համար օրենքով նախատեսված է հատուկ կարգ և արձանագրության դեպք,

2) ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջների խախտված լինելը պարզելը չի մտնում հսկիչ-գնման շրջանակներում իրականացվող ուսումնասիրության նպատակների մեջ:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետի դրույթներից հետևում է, որ ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված իբրև թե խախտումները պետք է ապացուցվեն հարկային տեսչության կողմից, սակայն դրանց հիմնավորող որևէ ապացույց վարչական մարմնի կողմից չի ներկայացվել: Ավելին, Ընկերության տնօրենի կողմից իր առարկության կից ներկայացվող ապացույցներով ուղղակիորեն հերքվում են ակտում նշված հանգամանքները:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի, 57-րդ հոդվածի, 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի, 69-72-րդ հոդվածների դրույթներով ընկերությունը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 10.12.2014թ. թիվ 6104333 ակտը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ պետի 29.10.2014 թ-ի թիվ 6203926 հանձնարարագրի համաձայն «Ամառան» ՍՊԸ-ում (այսուհետ նաև ընկերություն) կատարվել է հարկային պարտավորությունների հաշվարկման նպատակով հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ապրանքների, առարկաների, աշխատանքների, ծառայությունների գների, ՀՀ-ում ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների կողմից իրականացվող արժույթային գործարքների վերահսկողության և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրություն (հսկիչ գնում): Արդյունքում կազմվել է հսկիչ գնումների

արդյունքների վերաբերյալ 13.11.2014 թ-ի թիվ 6203926 արձանագրությունը (այսուհետ նաև Արձանագրություն), որում մասնավորապես նշվել է.

հարկային տեսուչ՝ Վահե Թովմասյանի կողմից ք.Երևան, Քանաքեռ 1-ին փակ., 1-ին նրբ. 43/1 հասցեում գործող «Ամառան» ՍՊԸ-ում 13.11.2014 թ-ին ժամը 13:10-ին կատարվել է կանխիկ վճարում (կանխավճար) 200 ԱՄՆ դոլար գազասարքավորումներ «Մերսեդես-Բենց» մակնիշի 73VA333 պետհամարանիշի ավտոմեքենայի վրա տեղադրելու համար: Կազմակերպության աշխատակից Գագիկ Սիմոնյանը գումարը չի մուտքագրել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել, քանի որ հաշվառված և տեղադրված չէր ՀԴՄ: Ուսումնասիրությունն իրականացնող անձանց կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և ուսումնասիրության հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման, ինչպես նաև կազմվել է գումարի հետ ընդունման ակտ, արձանագրություն և ետ է ստացվել հսկիչ գնման գումարը: Մասնավորապես, 13.11.2014 թ-ին ուսումնասիրությունն իրականացնող անձանց կողմից կազմվել է գումարի հետ ընդունման թիվ 6203926 ակտը և ետ է ստացվել Գագիկ Սիմոնյանին վճարված 200 ԱՄՆ դոլարը, սակայն վերջինս հրաժարվել է ստորագրել թիվ 6203926 ակտը, ինչի մասին դրանում կատարվել է համապատասխան գրառում:

13.11.2014 թ-ին ուսումնասիրությունն իրականացնող անձանց կողմից կազմվել է նաև ձեռագիր արձանագրություն, որում մասնավորապես նշվել է, որ «Ամառան» ՍՊԸ գրասենյակում հարկային տեսուչ Վահե Թովմասյանը Գագիկ Սիմոնյանին վերոգրյալ ծառայությունը մատուցելու դիմաց վճարել է 200 ԱՄՆ դոլար՝ վճարվել է երկու հատ հարյուր դոլարանոց թղթադրամներ (նշված են դրանց սերիական համարները): Այնուհետև, Գագիկ Սիմոնյանը հարկային տեսուչ Վահե Թովմասյանին է տվել «Ամառան» ՍՊԸ-ի այցեքարտը: Գագիկ Սիմոնյանը նշել է նաև, որ այցեքարտում նշված համարներին պատասխանվում է իր կողմից: Այնուհետև, ներկայացվել է ընկերության տնօրեն Անժելա Բաղդասարյանը, որը ծանոթացել է հանձնարարագրին և ստորագրել այն: Ընկերության տնօրենի ներկայությամբ Գագիկ Սիմոնյանը ուսումնասիրությունն իրականացնող անձանց է վերադարձրել վերը նշված 200 ԱՄՆ դոլարը: Միևնույն ժամանակ ընկերության տնօրենը հայտարարել է, որ Գագիկ Սիմոնյանը որպես աշխատող ձևակերպված չէ «Ամառան» ՍՊԸ-ում, սակայն ընկերության համար իրականացնում է խորհրդատվական աշխատանքներ:

Ելնելով վերոգրյալից ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ պետի կողմից 18.11.2014 թ-ին հրապարակվել է թիվ 6104333 հանձնարարագիրը, որի համաձայն «Ամառան» ՍՊԸ-ում իրականացվել է աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպելու և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգումներ: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 10.12.2014թ. թիվ 6104333 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ):

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ Արաբկիրի ՀՏ տեղեկատվական բազայում առկա տվյալների և 13.11.2014 թ-ի թիվ 6203926 հանձնարարագրով կատարված հսկիչ գնման արդյունքների համադրումից պարզվել է, որ ընկերությունում թվով 1 վարձու աշխատող՝ Գագիկ Սիմոնյանը, ձևակերպված չէր ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, այսինքն՝ բացակայում էր համապատասխան գրավոր աշխատանքային պայմանագիրը, ինչպես նաև աշխատանքի ընդունման մասին գրավոր հրամանը կամ անհատական իրավական ակտը: Արդյունքում, ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 83-րդ

հողվածի և 84-րդ հողվածի 1-ին մասի պահանջները խախտելու համար կիրառվել է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հողվածի 5-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը՝ գումարով 60.000 դրամ:

Իր հերթին, Ակտի 2-րդ կետով հիմք ընդունելով հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ 13.11.2014 թ-ի թիվ 6203926 արձանագրությունում նշված տվյալներն այն մասին, որ ընկերության աշխատակից Գագիկ Սիմոնյանին կանխիկ վճարված գումարը վերջինիս կողմից չի մուտքագրվել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել, կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հողվածի 1-ին մասի բ) կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը՝ գումարով 300.000 դրամ:

Քննարկվող դեպքում, ընկերությունում իրականացված հսկիչ գնման ընթացքում ձեռք բերված ապացույցները ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ պետի 18.11.2014 թ-ի թիվ 6104333 հանձնարարագրով իրականացված ստուգման ընթացքում հիմք ընդունելու և Ակտով լրացուցիչ պարտավորություններ առաջադրելու համար ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձինք ղեկավարվել են «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հողվածի 3-րդ պարբերության դրույթներով, համաձայն որի. «Սույն օրենքով սահմանված պատասխանատվության կիրառման համար հիմք է հանդիսանում նաև «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով իրականացված ուսումնասիրության արդյունքում արձանագրված հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտումը», ինչպես նաև «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հողվածի 1-ին մասի դրույթներով, այն է. «Վարչական մարմինը վարչական վարույթում որպես ապացույց գնահատում է գործում առկա բացատրությունները, ցուցմունքները, փորձագիտական եզրակացությունները, փաստաթղթերը, նյութերը, իրերը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որոնք իր հայեցողությամբ այդ մարմինը պիտանի և անհրաժեշտ է համարում գործի փաստական հանգամանքների բացահայտման և գնահատման համար»:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հողվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հողվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Չ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 10.12.2014 թ-ի թիվ 6104333 ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

